

JOUI,
ANULU VII.

VOIESCE
SI VEI PUTÈ,

ROMÂNU

DIARIU POLITICU, COMERCIALE, LITERARIU.

11 APRILIU 1863.

ANULU VII.

LUMINÉDĂ-TE
SI VEI FI.

(ARTICLELE TRAMISE SI NEPUBLICATE SE VORU ARDE.)

Direptoriul dianului: C. A. Rosetti. — Gerantul respondetur: M. Caludescu.

Pentru acomare și reclamări se voru adresa la Administratorul dianului D. C. D. Aricescu, Pas. Român No. 13.

REVISTA POLITICA.

BUCURESCÎ, 10/22 Priarî.

Publicăm mai la vale în întregul său ronumitul manifest al Imperatului Rusilor prin care acordă amnistia reșculașilor din Polonia și din Rusia. Acești manifestări sunt pentru noi interesul său de arăta odată mai mult, cum reprezentanții opinioanelor rătăcitoare au totu acela și vocabularul. „Comploturi, revoluționari, inițiile ai patriei, ai familiiei, ai proprietății și religiunii, faptuitori de crime, și totu cele lalte epite stereotipe ce totu reacționarii cari suntu la putere aruncă necontentii a supra acelor cari apără naționalitatea și libertatea contra sugrăvării și a despotismului. Lucrul este natural. Cei care urmăresc fără de legea faptelelor cele reale, îmbată, s'atunci ei se uită în oglindă vădu facia loru intinătă, se spără, se înșoră însă, s'atunci aruncă asupra coloră bună și criminale loru, și beția crimei să facă căte unu minită a crede ei însă că portretul celu intinăt ce vedu în oglindă este în adeveru alu protivnicilor loru.

Acea lecție însă nu poate înșola de cătu pe cei cari cadu întrinsa și Europa a respunsu deja în unanimitate guvernului rusu că totu acele crime ce le impută Polonilor le a făcutu elu însu și și gendarmii sei, și Manifestul în cestiu nu va face de cătu și atragă și mai multu opinionea publică în favoarea celor cari luptă pentru naționalitate și libertate.

Ni se spune că mai mulți arendatorii ai moșilor statului n'ar fi plătiți, și unu încă pe două și trei ani, arendile ce datorescu. Se mai dice încă c'asemenea datorie ar fi multe în România de peste Milcovu. Noi nu putem admite că guvernul ar vătama și dreptatea și interesele

tezaurului publicu ne neașindu bani arenditoru, și d'acea i-am ruga se demință acele vătămătorie, să dice, arătându c' a neașindu toți bani arenditoru pe anii espirali, conform contractelor de arenduire.

O asemenea publicare ar face încă unu bine moral, căte între arendatorii acelor moșie suntu și deputați și deputatul trebuie se să, ca, socii lui Cesar, nebăntuit chiaru de bănuiele. Si ce poate se curme bănuielile de cătă publicitatea? Rugămu daru pe guvern se publice c' a incăsuu pentru anul espirat toți bani arenditoru, de n'o va face, apoi, tăcerea sa să confirme, că n'adeveru unu arendator suntu crutați d'ă plăti bani ce datorescu, și că astfelu se vătăma din totu puncturile de privire interesele generale ale Statului.

Se mai spune încă că guvernul nostru are la lău pentru moșile Mitropoliei din Iași, ale Episcopiei din Huși, Neamțu, Chilia etc. etc., ce suntu în Besarabia, vr'o doue milioane lei și că guvernul rusesc se opune a lăsa se se plătescă acel bani. Ore pe lângă „Epitropia” călugărilor Greci, recăduț-am și suptu Epitropia rusescă? Pentru ce în sfîrșitul guvernului n'a făcutu cunoșcută Camerei acătoare gravă impregiurare arătându-i totu d'odata și midlocele cu care s'a servită spre a a incăsu bani ce are la lău? Ceremu daru și n'acătoare cestiu o explicare, o confirmare sau o demisire, și vomu dobindi-o, căci cestiu este gravă.

Dacă însă guvernul va tăcea, atunci scirea este adeverată și guvernul tace căci... nu cutodă și vorbi.

Monitorul de astă-dîn publică destituirea și darea în judecată a călugărilor autorii alu renumei Epitropie. Anunțăm cu mare placere, a-

cestu actu și multăminu guvernului.

o tragea c'uă repetiție spăimintătoră. Era diligența Boulain și Galme care, în concurență c'uă altă companie învinse pe rivalea sea întreindu-o cu căteva minute și care canta victoria dintu unu cornu, din totu putea plămanaria a d-lui Isidore Blaireau conductorul său.

In mai puinu timpu de cătu întrebătăram spăimintătoră. Era răpede spre a tinde măna unei jene femeie ca să ajute a se cobori. Ea sări ușioru josu, și mulțumi c'unu suris, și amindou se indreptări indată spre cea lătă parte a cursului.

— Asia, dice stegariul, urmăndu negreșit uă convorbire începută, esti sicură că este aici?

— Afără numai du va fi plecatu er, lucru ce nu este probabil.

— Cându l'ai vedutu?

— Duminică seara, și sună că astăzi este Marti...

— Ai dreptate, și... locuiesc.

— În adeveru, domnule, se vede că n'ai multă memorie. Pețru a treia

— Ai dreptate, și... locuiesc.

— În adeveru, domnule, se vede că n'ai multă memorie. Pețru a treia

— Da, pră bine, intrerupse ju-

ne femeie, vomu vorbi d'acătoare altă

— La revedere, domnule, adause

— Ai dreptate, și indată se depără.

— Stegariul suprinsu, stete unu mo-

mentu indecisu! S'o urmează să nu...

— Se îndouă, apoi începindu să ride:

— Aș! dice elu, voi reaflă-o căndu voi

— Voi, se vedem de ce e mai urgintă.

— Se vedem de ce e

peste apa Cricovu, podul stimat în devisu 303,683 lei și șoseoa 914,300 lei, peste totu 1,217,983 lei.

Așa dar, drumul între Ploesci și Menzil de o lungime de 16,934 stânjeni cu podurile peste apele Teléjeni și Cricovu, după devisul d-lui Perez costă 2,414,051 lei.

Acete lucrări publicându-se în Monitorul la Februarie pentru a se da în licitație după forme, s'a primit la ministeriu mai multe petiții subscrise de unu forțe mare numeru de locuitori și proprietari, cei mai mulți din Bucuresci și Ploesci, cerând ca șoseoa dintre Ploesci și Albesci se treacă pe sub dealul mare, pe la Berescă, Bucov, Valea-poenii, Valea-ursoi, Valea-Orlei, Chițorani și Valea-călugărescă, eru nu prin Bereni pe unde era proiectată; cu o mie de stânjeni mai spre munte de linia însemnată de d-nul Perez.

Acăstă cerere, mărturisescu, că ni s'a părut intemeiată, fiind că de și cred că liniele de comunicare, șosele, drumuri de feru și canaluri înființează poziții, trăgându la dănsenele cultură, sate și orașe, ca petrele lui Deucalion care se prefaceau în omene, dar mi se pare că în locurile deja bine

locuite și unde există o cultură nănată guvernului și omenei de astădi de schimbarea liniei; cum lăcutu fiind că datele și faptele sunt mai eloante de cău omi care acuzație. Pe cindu s'a primit petiționile la ministeriu (ele purtau data de 8 Martie) alegile deputaților erau de multu săvăsite și numele acelor aleși în Bucuresci și Prahova îmărau o dovadă pipăită de ostilitatea acelor colegie în contra guvernului din care faceam parte. Daca asemenea proste simțimente s'ar si putută lipi de mine, negreșită că consecința ar fi fostă lepădarea cererii eru nu primirea ie. Dar nu am fostă preocupată de cău de a responde la trebuințele populației și ale industriei vinicole, eru și pe cău se putea sacrificiole pecuniarie din partea tesauroi.

Drumul proiectat era în linie dreptă, peste câmpii nelocuite, prin urmare mai pucinu costisoru de cău acelă cerută de petiționari, dar nesocotia interesale uneia din industriile care după părerea mea are mare viitor și care merită tota sollicitudinea guvernului, industriei vinicole care prin lipsa de înlesniri și de încurajare dispără în locu de a lăua o mai mare dezvoltare, dându locul ei fabricațiilor alcoolice, o adeverată calamitate. Deosebită de aceste considerații, avându în perspectivă înființarea unei șosele la ocașia Slănicului, de unde esearea de cea mai bună calitate și unde s'a facută cheltuieli însemnate pentru o exploatare sistematică, schimbarea liniei drumului prin localitățile a-

de damascu verde al căroru ciocuri atingeau până jos. Într-o clipă de ochi căptiile fură deschise și, în persoana ce dormia, junele stegarii răpunoscu înădată, — de și nu-lă veduse de trei ani, și de gîschimbări mari se săuseră în fisonomia sea, — pe Paulu Desolme vechiul său consociu de colegiu. Paulu, la aderău, din blond cumu era altă dată, devenise brun. O mustață suptire negră umbră buza sea superioriș, și pelișea, altă dată albă ca a unei fetișe, luase o nuanță smedă. Omul tulocuise pe copilu.

Ei dormia, daru unu somn agitat, greu. Buzele sale erau palide. Elu trebuia se suferă, căci la intervale scurte, gura sea lăsa de-i scăpuă cuvinte neînsemnatrice, fără săru, tipete incertulate.

— Paule, — dice marinariul, puindu-i măna pe umeru și scuturându-lu, — Paule, destăpă-te.

La astă contactu, adormitul se cunoscă din capu până în piciore, ca cumu ar fi fostă atinsu d'o macină electrică. Soulăndu-se, elu deschise ochi mari și se ușă imprejurul cu visce căutări grele, aproape spăriat. Ar fi dinu cinea că căuta unu obiectu pe

care se miră că nu-lă astă la îndemnă. Înșelat în speranțele sale, elu scosu unu suspin și lăsa capul său se reocăpă pe perină.

— La ce dracu cugetă? îngăna stegariul mirată de primirea nu prea prevenire ce-i facea, nu-ți mai recunoșci amici?

Farmecul era ruptă, aceste ouvine rededesește lui Paulu totă luciditatea cugetării sale.

— De L'ortigues! Enricu strigă elu. Ochiul sef șintăciară, c'o săritură fu în bracile sale. Bucuria cea mai viuă strălucea pe figura celor două amici, suflete pline de expansiune și de realitate pe care contactul lumi, nu le întunecase încă.

— In adeveru, nu-mi potu veni în fire, dice Paulu, după ce prima emoție trecuse. Cumu s'a întâmplat de astă aici. Ultima sa scrisoriă nu-mi anunță întărcerea tea de cău pentru anul viitoru.

Nici nu eram se vîu mal naște; daru sciul omul propune, ministrul dispune. Uz ordine formale nis'a datu acumu două luni se plecam din India, echipajul corabie le Tonant a desbarcat la Toulon acum 36

care era preciul din devisu, adică cu unu beneficiu de 190,733 lei pentru statu, și în contractu s'a stipulat că încătu privesc lucrările suplementare ce ar resulta din modificarea proiectului, se fiă antreprenorii datori a le executa. Erau pentru ceea ce privia podurile, nu amu găsitu de cuvință a confirma nici una din licitările ce s'a făcutu, fiind că la licitare de la 18 aprilie 1860 preciul celu mai micu oferită pentru podul Teléjanu, estimat în devisu 539,631 lei, a fostu 1,100,000 lei și pentru podul Cricovu, stimat în devisu 303,683 lei a fostu 530,000 lei. O a doua licitare la 16 mai a datu 1,030,000 lei pentru podul Teléjanu și 530,000 lei pentru podul Cricovu.

După acăstă din urmă licitare cercetăduse causele unei așa de mari deosebiră între preciurile din devisu și acele dobândite la licitaționi s'a făpată inginerului proiectele ca se facă îndreptările trebuincoise. După acele îndreptările cheltuielile s'a suju pentru podul Teléjanu la 957,690 lei și pentru podul Cricovu la 390,000 de lei.

Mai în urmă, preciurile devisului s'a adeugat și mai multu; și elă cumu s'a împărțit sumele adaugite pentru podul Teléjanu.

507,778 lei costul primivu, fără deciuătoare.

9,849 costul a 233 Stânjeni cubicu săpătură

148,892 costul a 369 stânjeni zidării.

89,118 adaosul de 73 de lei la stânjeni cubicu de pietră.

178,236 adaosul de 130 de lei la stânjeni cubicu de zidărie.

146,532 facerea a 226 st. 8 palmo șosea la capetele podurii.

73,533 adaosul de 10%.

1,153,641 lei totale.

Pentru podul Cricovu

303,683 lei proiectul primivu.

66,403 adaosu de 130 lei la Stânjeni cubicu de zidărie.

39,690 facerea șoselei pe 27 stânjeni la capul șoselei.

409,777 lei Totale.

de ore. Am căpătat unu congediu de optu dile: tocmai timpul trebuincoșea să mergă să sărua pe mama. Vîl cămine.

— In provincia noastră?

— Negreșită.

— Nu prea am placere,

— De ce?

— Pentru că la sfîrșitul lunii trebuie se dau alu douile alu meu esamen și am multu de lucru dacă nu voju se fiu refusat.

— Aș! doce trei dile mai multu său mai pucinu.

— Este multu, scumpul meu; daru vom vorbi d'asta dejunându. Este multu de căndu ai venit?

— Unu cartu de oră apără.

— Cumu ai aflată adresa mea?

— Prin cea mai curiosă întâmplare.

— In adeveru?

— Pre legea mea, asia. Inchipuște-ți c'uvremu de vecină, în diligență ușune femeie încăntătoiră, și, ce e mai multu, forte frumosă. Vorbindu de plăia și de timpul frumosu mi s'a întâmplat se pronunțu numele tău înaintea sea, și ea mi-a diu că te cunoscă forte bine.

— Si astă femeie se chiamă?

După aceste prefaceri în devisu, fără a se scimba întru nimicu dimensiunile aceloră lucrări, s'a datu prin licitare și au eşită:

podul Teléjanu cu 959,690 lei și podul Cricovu cu 390,000 lei

La maiu 1861, intrându în postul de directore alu lucrărilor publice, amu găsitu unu raportu alu d-lui Ingineru Perez prin care propunea a se adăogi încă doue laci la podul de peste Cricovu care, în devisu proiectul primivu, era de 303,683 lei și pe urmă s'a trecutu în devisu cu 409,777 lei, pe cindu acelă podu se astă în amăndou linile totu într'acelă punctu fără a-si schimbatu poziunea măcaru cu o linie.

Se ne întărcemă acumă la lucrările șoselei; în urma adjudecării de la Apriliu 1860 s'a făcutu unu devisu pentru lucrările șoselei de la Ploesci la Albesci prin Berescă, Bucov, Valea poenii, Chițorani și Valea Călugărescă, care devisu se suie la 1,066,237 lei în locu de 636,433 lei al traseului primivu pe la Bereni, adică ușă sporire de 429,822 lei în cheltuile din care 117,070 lei pentru terasementu și balastu și 312,752 lei pentru lucrările de arte. Priimindu se tu si fostu nici de cumu lucrări de arte pe linia primivă și se nu fi fostu indusă în erore prin raportu Nr. 88 din 16 Apriliu 1860, în care se areta adaosul de cheltuieli numai de 277,302 lei, mărturescu că considerarea de o cheltuială de 429,822 lei nu mară oprită de a modifica linia precum amu făcutu-o.

Lucrările suplementare de terasementu și de balastu, ca unile ce erau de natura aceloră contractate pe traseul primivu s'a lăsatu de ministeriu totu asupra antreprenorului a celei linii a le îndeplini conformu condițiunil contractului, eru cele latu, s'a pusă în licitare și s'a datu totu, acelu antreprenorul la 19 Octombriu 1861 cu preferință și cu suma de 368,198 lei, adică cu 55,446 lei mai susu de cău devisul.

La 8 Maiu 1862, antreprenorul arătă ministeriu lucrărilor publice mai multe cause care lău găsitu mai spușă în licitare și s'a datu totu, acelu antreprenorul la 19 Octombriu 1861 cu preferință și cu suma de 368,198 lei, adică cu 55,446 lei mai susu de cău devisul.

La 8 Maiu 1862, antreprenorul arătă ministeriu lucrărilor publice mai multe cause care lău găsitu mai spușă în licitare și s'a datu totu, acelu antreprenorul la 19 Octombriu 1861 cu preferință și cu suma de 368,198 lei, adică cu 55,446 lei mai susu de cău devisul.

In momentul cindu si trecea înaintea unul vitratu (gamlicu) alu catului de josu, comunicându din aleă cu coboratorul cafelei, căteva ușoare lovituri într'uă ferestru se audiră. Ca două jună intăseră capul și vedură pe domnul stabilimentul, d. Deville, cu scuș de vumbacu, venindu spre el c'u scrisoriu în mănu.

Cătră d-te, dice elu oñu aeru volosu lui Paulu, care mergea spre dinsulă; ea a venită în astă momentu chiară.

— Multămescu, dice acestu-a. Apoi, adresându-se cătră Enricu, am permisiu, nu e asia?

— Negreșită! N'ar, mai lipsi de cătu se te genezi acumă.

Paulu ești, rupsse sigiliul scrisoriu și lăsată începe a citi.

Enricu, regăsindu și pasul după lui Paulu, începu și elu, ca se și o cupe timpul, a fluiără apă din Robin des bois.

Chasseur diligent.

Quelle ardeurs te dévôre.

(Vinătorul diliginte, ce ardori te devoră).

Dacă e asia, aidem lăsată, urmă Paulu mergindu spre ușă.

Si lăsată amăndouă coborîră scara.

celu care se esecută acumă, trebuie se coste mai multu, și adăogirea făcută de d. Bonnet era se fiă și mai considerabile. (Se notămă aici, că în suma de 957,690 lei cu care s'a contractat acelă podu nu se coprinde și cheltuiala ocasionată de nadele proiectate de d. Bennet a căroru valoare nu o cunoscu.) Si cumu s'ar esplica adăogirea de 106,094 lei la podul de peste Cricovu care, în devisu proiectul primivu, era de 303,683 lei și pe urmă s'a trecutu în devisu cu 409,777 lei, pe cindu acelă podu se astă în amăndou linile totu într'acelă punctu fără a-si schimbatu poziunea măcaru cu o linie.

Se ne întărcemă acumă la lucrările șoselei; în urma adjudecării de la Apriliu 1860 s'a făcutu unu devisu

cu care se dea uă mai mare impulsie lucrărilor și se pătă termina la Octombrie trecută. Cererea antreprenorului s-a închisită de d. Cornea, atunci ministru alături lucrărilor publice.

In urmă, viindu la acelui minister d. Aleșandru Catargiu, și întemeindu-se pe raporturile de situație ale inginerilor care arătau că lucrările nu erau împins cu destă vigore ca să pătă fi sfîrșite la termen, d-sa ordo. la 22 Septembriu 1862 punere acelor lucrări în regiă.

Acăsta era starea lucrărilor cându s-a făcut interpelarea la care d. ministru a respuns că nu va mai prelungi termenul antreprenorului și că lucrările se vor continua în regiă.

De atunci însă camera s-a închis și cred că sunt bine informată afirmand că s-a datu unu nou terminu antreprenorului și că tesauroiu i-a mai avansat 15,000 lei.

Cându guvernul se determină a cheltui din banii contribuibilor, osumă de 2, de 5 sau de 10 milioane pentru o sosea, este negreșit că a dobândit increderea că acea lucrare va da înlesnire acelor contribuibili, și statul ui folosu mai mare de de cătu dobândă banilor cheltui și a cheltuielor de întreținere și de reparații anuale.

Sosoa contractată alături costu este aproape de 3 milioane, adăuge costul ie celu pucinu 300,000 lei pe totu anul de întăriere, și este unu abusus cauia trebuia a se pune unu terminu. Suntu mai multe lucrări ale căror termine contractate au espirat de mai mulți ani și care și păna astă-di nu suntu sevîrșite, și acese complesante se facu în paguba tesauroului și a publicului, alături capitalu stă închisu într'o lucrare de la care nu pote trage nici unu folosu.

Ion Ghica

Correspondință particulară a ROMANULUI.

Iași, 1863 Aprilie 2.

Se reîntrămu în cîslegi prin unu micu scandal de Postu mare, de spovedanie. Mi se spune că unu confesore de la biserică Piatra-Crucei, de aci, a găsitu mijlocu d'a lă de doue ori plăta pe acea-ăși mărturie sau spovedană. O femeie ore care Magdalina repente, mărturesc venerabilei confesore că:

E! Potu ești acumu se mergu nainte și se punu pe chătie cea-ce se spune p'aci prin tōte casele? Si de nu potu pasu acumu de'mi cerești și mie mărturire, (o spovedanie), despătarea ce'mi impuștă iubilu meu directore ală Rămănu! — Cine mai scie dacă elu n'ară pulă presupune chiară, fie șo secună, c'amă făcutu și ești vr'o infidelitate făcie mele iubite, că amă făcutu nisca ochi galăi cuocuș Putere, sau noui veniteli noștre domne Prefecturi, sau bine-famatei noștre domne Municipalitate.

Nu, iubite, directore, n'atribui rătirea corespondinților la nimie din acestu, ci la acea mare sterciune de fapte, care adese te silescu, și pe d-ta, carea escl ja centralu politici alături, se vorbesc de China și de Caferia, cându nu mai poți vorbi de Prusia, în locu de București.

De ce astă putu se-ă vorbesc și astă di chiară! Dacă te astă soi amator de parade, șă-ășii descrie cu trăsături, ală Monitoru oficial, ceremonia de la Mitropolia, din noptea

invieret, și primirile oficiale ale d-lui Prefectu. D-ășii crede că ai ăncă vr'o îndoială despre acesta, șă-ășii spune că ordonancia d-lui Ministru de Culte pentru incetarea cantică grecescă în biserice române, la noi u'a avutu nici o încercare de aplicare, și că se cantică prin biserici mai grecescă de cătu ori și cândă. Dacă astă sci că nu potu presupune una ca acesta, șă-ășii vesti că profesorile, de care, în ultima mea corespondință ișii scriseiu că din 100 de lecționi, a șănumit 15, că acestă doctore profesoare și plecată la București, a două după ce celi corespondință din 29 Marti. Ce se face acolo? — Vomu vedea ce va face d. Ministru, dacă nu scinu ce va dori se face d. doctor.

Acela-ășii d. doctor este și directorul unui institutu cu mesură d'a forma înveștitoru primari și elementari. În acestu institutu d. doctor preda, se dice unu cursu de pedagogiă. Cea-ă ce mai pucinu se scie înso de bieșii vr'o 12—15 scolaru (în locu de 40 preveduți în budget) este tocmai pedagogia. Imi propuseiu, prin unu articlu speciale, a atrage atenționea cui de dreptu, asupra acestu institutu de instrucțion publică, de la care atârnă progresul și tudreptarea înveștării primarii, basă culturiei noștre naționale.

O scire eare nu o potu tăcea, nu trebuie s-o lasu ne înregistrată în astă corespondință, este definitivu a dico ce ne lasu d. Victor Place, consulele francez. D. Place este strămutatul la altu postu și înlocuitu prin d. Tissot, consule pînă acumu la Adrianopol. D. Place avu mai multu de cătu ori și care consule simpatiile și recunoștința lașienilor și putem dice a tuturor Românilor. Intrarea d-lui Place în Iași, prin unu asardu fericit, fu urmată, după căteva zile, de lărea Seyastopol. D. consuje veđu atunci bucuria Moldovenilor; și acea bucurie, acele demonstrațion de simpatie pentru Francia nu pucinu contribuiră, pote, în a da causei Române, unirel Principatelor, eficacele simpatie ale reprezentantelor franceze. Cătu a lucratu d. Place d'atunci pentru români, o scie toții bărbățili cari, din parita naționale și liberale, s'au strecurat d'atunci la guvernul țerei, sciu toții acei, cari s'ă ăncă aminte faimosele fapte ale caiacamilor, și alegerile făcate în timpul nemuritoru caiacamă Vogorides pentru diavană ad-hoc. Fie ca d. Tissot, înlocuirele d-lui Place, să adune, ca și acela nu numă auimile supușilor francesi, dară și simpatie și recunoștința românilor, cari se astăptă și vedeau în desăvârșirea d. Place, nu o schimbare de politica franceză, facia cu Principatele Unite, ci numă meritate naintei pentru d-nii Place și Tissot.

Deseră, artistul român dău pe „Idiotulă“ dramă în 5 acte, în beneficiul sătianilor. Trebuie se ținemu sămă de astă nouă dovadă de desinteresare a d-lui Bălănescu, directorul teatrului român, dară, cătă se mărturimă temerea noastră: Iași a începutu a se despopora eu venirea Primăverel, și nu sciu deoare reprezentăne de deseră va da rezultatul dorit. Către aceste mai este și oca considerare că înalta noastră nobilă ne vede, pare-mise lucrul prea eu ochi bună și ea nu va veni, lăsându tōta greutatea pe respectabilitatea publică, care, la noi e forte restrință și d'o cam dată și în lipsă de ban.

Aseră avurăm plăceres a apla- Se facă ce va voi, numă se nu aște cătă predau pe anu aci unu din dd. doctori în legă, căci atunci doctorele din Iași s'ară intorcă măndru de activitatea și enotitatea sa?

Nota Redacționii.

uda pe d-nii Wist și Steker. — D. Wist, mai alesu, a fermecat pe alesul și numerosul său auditoriu adunatul eri în sala teatrului. S.

MANIFESTULU imperiale rusesc de la 21 Marti [12 Aprile] atingătoru de amnistie.

De la sosires celor d'ăntel raporturi de turburări ce au isbucnitu în rigatul Polonia, amu urmatu dupe imboldirea ămînei noștre ș'au declarat, că nu voimă a face responsabilă naționea polonă pentru agitaționă, care a avutu pentru dinsa urmăriile cele mai nenorocite. Le amu atribuitu numai instigători, emanate d'unu timpu indelungatul în străinătate de la nisce indivizi, carora uă viță nestabilă în timpu de mulți ani le a făcutu unu obicei a unelti desordine și siluri ș'au ajita în intunerică comploturi, kari la dinșii înecă tōte simțimintele, co orice este datoru tubire de omenire, și cari au putut a le inspira chiară și ideia d'a intina onorea naționale prin crime. Aceste manifestări ale unu seculu trecutu, cari de multu timpu sunt condamnate prin sentință istorică, nu mai suntu în acordu cu spiritul timpului nostru. Generaționea actuală trebuie se aibă de misiune a întemeia prosperitatea țerei, nu prin șirio de sângă, ci pe calea progresului linisit. Acăsta este ținta ce n'ă am pusu înainte, cându, cu increderea în protecționă divină, amu făcutu, înaintea lui Damnești ș'au consacratu ămînei noștre, jurămîntul d'a consacra viață noastră fericirei poporului nostru. Dară dacă voimă a împlini acesu jurămîntu, care va remănea pentru noi totu d'aua cacrui, în tōta intindere sa, trebuie se simu sicuri de asistență tutoru ămînătoru, cari doresc în sinceritate binele patriei lor și cari punu devotamentul loru nu pe calcule interesante sau pe cercări criminale, ci pe măntinerea linisiei publice și suptu ocrotirea legilor.

În îngrijirea noastră pentru viitorul țerei, vomu da uitări tōte faptele trecute de revoltă. D'aceia, insușitul de viua dorință d'a pune unu capetu vărsări de sângă, atâtă de nefolositore pentru unu cătu și de durește pentru celu lată, acordă tu toru supușilor nostri în rigat, cari au luat parte la turburăriile după urmă, desevîrșită lătare, dacă nu voru fi culpoși de alte crime sau dacă nu va vedea asupra loru vr'o responsabilitate pentru delicto comise în răndurile armiei noștre și dacă înălă 1 (13) Maiu voru depune armele și se voru întorce la supunero. Avemă în datorirea a feri țera de reînținarea a celor agitațion contrariș ordinii ș'au deschide viaței sale politice o eră nouă. Acăsta (eră nouă) nu se poate introduce decătu printr'o organizare rațională a autonomiei în administraționă, ca temelia totală construcționă. Prin instituționile, acordate de noști rigatul, am datu fundamentalu zidiri; dară cu sinceră părere de reu n'omu pututu supune ăncă rezultatul cercărilor sperioare, ș'acăsta din cauza instigaționilor, cari au pusu chimerele pasiunei în locul condiționilor de ordine publică, indispensabile pentru orice reformă.

Măntinându astă-di ăncă aceste instituționu, în tōta integritatea loru, ne rezervăm, dacă se voru si dovezi de salutară prin practică, a păși nainte cu ulteriora loru desvoltare conformu cu trebuințele timpului ș'ale țerei. Numai prinu incredere, ce va arata țera în intenționele noștre, va putea rigatul Polonia să ștergă urmele nenorocirii actuale și se mărgă nainte cu pasu sicur la ținta ce-i a însemnatu îngrijirea noastră. Pentru acăsta chleam ajutorul divinu, ca se ne fie permisă a împlini cea ce amă cosiderat totu d'a unu ca misiunea noastră.

St. Petersburg, la 31 Marti 1863.
Subscrisu: Alecsandru.

INSURECȚIUNEA POLONĂ.

N'avemă nici astă-di nuvele de bătălie însonate de la teatrul de reșbelu; totu ce scimă este că causa insurecționei căscigă din di în di mai multă terămu. Insurecționea în Lithuania s'a consolidat. În capitala Wilna, există unu cōmitatul alături guvernului revoluționari, care lucră în deplină înțelegere cu comitatul central polon din Warszawa. Acestă comitatul alături Lithuania a publicat la 31 Marti unu manifestu, prin care chiamă la arme tōtă populaționea Lithuania și Russiei albe și declară tōte provinciile polono-rusesci de părți integrante și nedespărțibile ale Poloniei. Terani, nobilimea și junimea au luatu armele. Acăsta nu este uă frasă, ci unu adeveru. Diariul „Czas“ dice că 'n trei districte, Selszaw, Poniewicz, și Szawel, cari de curindu au luatu armele, celu puținu 10,000 insurgenți au începutu reșbelu de partizani; nu ne indouimă că, în scurtă timpu, acestu număr va fi indouită și întrețină. Ceia ce este d'o mai mare însemnatate este că 'n tōtă Lithuania terani au luat și iașu uă parte activă la insurecționă; acăsta se explică din mai multe cauze: Comitatul revoluționari le promite posesiuni de pămînt, nobilimea ține cu terani și se pune în capul lor, apoi mai vine și simțimintele religiosu, putința d'a se reîntorna la credința părintescă, catolică. Terani, năște d'a intra în rindurile insurecționilor, merseră la biserice; preoții le citiră din amvonu manifestul națională și, purtindu crucea înainte, se duseră la puncturile de adunare. La 1 Aprile, comitatul a făcutu spelu districtelor guberniului Witebsk d'a arbora stindariele insurecționii. Este cunoscută că petuțindine ridicarea poporului se face numai în momentele ce comitatul le crede proprie, și numai în acelle districte ce suntu convocate. Armarea combatanților în Lithuania mai lasă multe de dorit. Nobili au numai pușci de vinătorie cu done lege, terani au numai cōse, dar și insurecționea în Polonia n'a începutu cu armă bune și totu s'ă măntinuă victorișă. Acum corporile de partizani în Polonia suntu în genere bine armate, și cu timu voru si și insurecționii Lithuania. La cele d'anteiu întinări ce avură insurecționii lithuanii cu rușii, s'au postat junimea inteligență și nobilimea înaintea teranilor mai prostu armă. Acăsta a produs asupra insurecționei cämpene uă intipărire forte favorabile, veîndu că nobili se espună mai multu și suntu și la pericile cei d'ăntel; în guberniul Kowno nu este nici unu satu care n'are unu numeru corespunzătoru cu populaționea sa în rindurile insurecționilor.

Toții atâtă de favorabile suntu nuvele din Nord-Estul Poloniei, de la Augustow și Mariampol. Și acolo se evită lupte mai mari; scopul principale este acolo, ca petuțindine în Polonia și 'n Lithuania, organizarea insurecționii, în multirea corporilor și observarea strictă a regulilor reșbelului de partizani. Lingă moșia Olschanka aproape de Suwalki în guberniul Augustow a fostu uă luptă sângerășă între insurgenți și rușii, a căroru rezultatul a fostu respingerea rușilor la Suwalki c'u perdere de 200 morți, 7 tunuri și multe pușci; insurecționii au perduțu numai 11 morți. Alte scărunici ș'au întimplat la 8 Apilie lingă Mirczen, și la 1 Apilie în districtul Mariampol între Kozlow-Ruda și Măruție; ambele aceste lupte au fostu în favoarea polonilor. Comanda insurecționilor la Mariampol a fostu incredințată colonelului Andruszkiewicz. În districtul Augustow tōtă junimea a lărgă în tabera insurecționilor. Acolo, în tōte orașele și satele s'ă împărță-

platante, prin cari guvernul insurcționale face cunoscută că nimeni se nu plătesc imposite sau contribuționă autorităților rusesc. — În Polonia occidentală, la Staszow, s'a întimplat la 11 Aprile uă lovire între corpul lui Lepacki și uă colona de trupe rusești a cărei rezultatul a fostu în paguba rușilor. Se ascăptă în scurtă timpă uă manoperă îndresnăjă a lui Cieszkowski în ținutul Kalisch; elu părasise pentru unu scurtă tōpă corpul său și s'ă intorsu acu de la Posen. Lingă Malagoscz și 'n districtul Cracovia se formeză corpori noue. — Poliția rusă căută petuțindine reședință comitatului națională: la Warszawa, la Petersburg, la Dresden, la Berlin și la alte orașe, dară n'a putut descoperi nici uă urmă a acestui guvernă misterios.

Asupra valorei amnistiei rusești, totu presă europeană este unanimă în părere; nimeni nu crede că acăsta moșură poate avea vr'unu efectu, fiind că nu promite altu nimicu de cătu restabilirea stării lucrărilor dinaintea insurecționei. Astăfăt eră fi perdute tōte sacrificiile de banii și de sângă ce le au făcutu poloni în timpu de trei luni și ei n'ară dobândit nimicu mai multu de cătu aru pută accepta și atunci cându s'ară ușa invinsă la picioarele Czarului. Acestă calculu este d'ajunsă a dovedi, că nimeni nu va voi a profita d'acăsta amnistie, mai cu seamă în momentul actuală, cându cauza polonilor, atâtă pe cumpul bătăliei, cătă și pe teritoriul diplomației s'ară prosperăndu.

Epistola Papel către Imperatii Austriei și Franciei, daca se va confrime, va avea unu efectu necalculabile asupra polonilor. Ori cumu, epistola Papel nu poate fi considerată ca uă simptomă d'uă deslegare pacifică a încreșterilor; daca Imperatul Napoleon a provocat său a dorită acestu pasu, dacă elu a voită se înăreasă presiunea liberalilor asupra guvernului său prin acea a partidei clericale, atunci nu mai poate fi indouială, că a decisă a întreprinde uă faptă mare, uă faptă unde opinionea publică va găsi deplină satisfacție. Intru adeveru, pentru Englerta interesul catolicu n'are de cătu uă însemnatate secundară, dar priu facia ce au luatu lucrările numai potă fi la London vre-u bănuială d'uă înțelegere secretă între Francia și Rusia, și atunci guvernul britanicu nu se entuziasă pentru Papa, dară guvernul prusianu s'ară face ridicole, dacă s'ară face aperătorul ortodoxie rusești. Domnul Bismarck nu poate sprijini în Rusia de cătu pe subjugatorul libertăței. Ora va accepta naținea prusiană unu rolă atâtă de umilitor? Prusia s'ăfă d'acum în afară din concertul European, va fi redusa a remăne unu simbol privitoru și acăsta este sinonimul cu abdicarea, ca putero europeană, căci decisiunile ce voru lăua Cabinetele de la Paris, London și Viena, după sosierea respusului rusești, potă fi d'uă însemnatate atâtă de mare, că nici unu Statu europeanu nu va putea remăne indiferent.

SUPSCRIEREA POLONILONILORU.

D. Al. G. Golescu 63 lei 5 par.
D. Grig. Bengescu 63 — 5 —

PENTRU COLEGIULU DIN PLOIESCI.

Domna Adriana 160 lei.

BIBLIOGRAFIE.

A ESITU DE SUB TIPIR.

JIBOVUL
CAMATARU.
MOLDOVA și BUCOVINA

A. Pelimon.

Pretul unu exemplar este patru sfanți.
SE AFLĂ DE VINDARE
la administraționarea acestei fol și la tōte librăriile.

